

ABONAMENTUL:
 PE AN 3 COR. 20 FIL.
 „ 1/2 „ 1 „ 60 „
 „ 1/4 „ — 90 „
ÎN STREINĂTATE:
 PE AN 6 FRANCI.
 „ 1/2 „ 3 „
 — 0 —

Numeri singuratici se vând
 în Cluj cu 5 fileri, într'alte
 locuri cu 6 fileri.

Răvaşul

INSERTIUNILE
 se plătesc după mări-
 mea locului ce ocupă;
 fiecare cm. □ costă o-
 dată 10 fil., de 2 ori
 8 fil., de 3 și mai multe
 ori 6 fileri.

— 0 —
ADRESA:
 „RĂVAȘUL“
 CLUJ, — KOLOZSVÁR
 6. JÓKAI-UTCZA 6.

Redactor resp.: Dr. IULIU FLORIAN

Apare în fiecare Sâmbătă

Proprietar-editor: Dr. E. DĂIANU

Cu 1 Februarie începe nou abonament
 la

„Răvaşul“ Pe 1/4 de an costă 90 fil.
 „ 1/2 „ „ „ 1'60 „
 „ 1 „ „ „ 3'20 „
 Restanțierii se binevoiesc a-și achita datoria.

AGASĂ

»Răvaşul« n'a fost întemeiat cu gândul de a face politică; cel puțin nu politică de aceea sgomotosă, schimbăcioasă, uricioasă, cum e politica militantă de zi, de care sutlețele bune tot mai mult se înstrăinează, tot mai mult se feresc. Politica aceasta se abate din ce în ce dela calea adevăratei politice, care e menită să îmbrățoseze, cu seriozitate și cu cinstită rânduială, toate interesele de viață ale neamurilor.

»Răvaşul« și-a asigurat însă, prin depunerea cautiunii dreptul, de a face politică. Nu pentru-că ar râvni la mărirea deșartă și trecătoare a acesteia, ci numai pentru a-și câștiga toată slobozenia de a trata cauzele vieții publice, așa cum crede de bine, fără nici o împedecare. Trecutul de doi ani acum al »Răvaşului« ne este bună mărturie, că nu ne-am prea folosit de slobozenia aceasta. Ne-am ocupat și ne-am îngrijit mai ales de treburile acelea, cari ating viața sufletească a unui fiește căruia creștin. Am propovăduit mai ales adevărurile creștinătății, cari sunt vecinice și neschimbăcioase; cari au același preț și același folos și azi ca și ieri, ca și mâne, ca și întotdeauna. Adevărurile acestea e de lipsă fiecărui creștin a-le ști și a-le urma; ni-e de

lipsă însă mai ales noue, Românilor, cari nu prea avem alte așezăminte, în care să ni-se învioreze sufletul, decât acelea cari anume sunt menite pentru lățirea și împământenirea adevărurilor veșnice, cum sunt biserica și școala creștină.

Eată de ce noi ne-am pus în gând anume să slugim în partea aceasta: în *biserică* și *școală*. Ele sunt țăriile noastre, a celor obidiți. Ele sunt izvoarele noastre de lumină și de hrană sufletească. Îndeosebi *biserica*, care este și școlii maică. Școala este fica bisericeii. Înainte de a avea școli, ea ne-a învățat întru toate. Ea ne-a adunat, ca o bună mamă la sinul seu, ne-a lăptat, ne-a crescut, ne-a învățat, ne-a călăuzit, ne-a cărmuit. —

Cete de frați creștini, închegate în jurul părinților lor sufletești, acesta a fost neamul nostru în timpurile cele mai întunecoase și grele. Capii acestora au fost vlădicii, adeverații capi de neamuri.

S'au schimbat mult stările în timpul din urmă, e adevărat. S'au făcut și alte închegări, și alte așezăminte, menite să ne cărmuiască și să ne întărească. Puterea lor însă nu e încercată; folosul lor nu ne îndestulește; locul vechilor așezăminte, al bisericeii, nu-l pot împlini.

Mai ales că ori ce așezăminte s'ar înființa oamenii rămân oameni, cu fel și fel de slăbiciuni. Și așezămintele omenești, ori cum ar fi la început, ele se schimbă după oameni. Singură biserica este așezămint dumnezeesc, care are cheazășie dela însuși întemeietorul ei, Isus Christos, că va sta cât va fi lumea, și oameni pe lume. Ea răspunde

deci și dorinței fiește căruia din noi cari dorim ca și neamul nostru să rămâie, să crească și să înflorească, cât va fi lumea.

Cuprinși și noi de valurile politice, pe câtva timp ne-am abătut dela ținta noastră și ne-am cuprins în câțiva numeri cu politica de zi. Era vorbă să se facă schimbări mari în viața noastră publică. Am văzut, că pornirea este greșită, că dezvoltarea din trecut e nesocotită, că nerînduiala se socotește lege. Eată de ce ne-am lăsat lucrul și am alergat într'alte părți. Am dat un țipet de protest, și un strigăt de dojană, pentru cei ce îi vedeam pornind pe cale greșită. N'am fost ascultați. Poate că am împedecat în parte răul. Poate că n'am împedecat nimic. Poate că cei porniți pe noua cale să facă și vr'un bine neamului. Dumnezeu știe, noi însă, după câte le vedem nu credem. Nu se prea întâmplă ca din rău să iese bine.

Au fost niște zile grele, istorice, acestea cari ne-au chemat și pe noi în politică. Avem mângăierea că suflete alese, bărbați mari ai neamului, au fost de o părere cu noi. Dee Dumnezeu ca ceilalți, cari sunt mulți, să aibă și ei mângăierea de a fi făcut bine. Atunci se va mângăia neamul întreg, cea ce, împotriva credinței ce avem, o dorim din inimă.

Dar însăfârșit noi ne-am împlinit numai o datorință, pe care sufletul ne silia să-o împlinim. De urmări vor răspunde cei ce au luat asupra-și toată răspunderea. Noi ne reîntoarcem acum *acasă* și ne vedem de trebile noastre ca și mai înainte. Cu Dumnezeu la lucru, pentru biserică și neam!

FOIȚA RĂVAȘULUI

ORCANUL

Un nor ca un șerpe aleargă pe cer,
 Pământul se schimbă în negru infern,
 O negură groasă se 'nvrte'n eter
 Și urlă turbat vâzduhul etern..

Orcanul cu aripi de hidră 'ngrozită
 Cutreeră lumea, înfrică pământul,
 Străbate sêlbatic pădurea 'ncălcită,
 Păcatului negru îi sapă mormântul.

O horă sinistră se 'ncinge pe cale
 Din marea de colb; în oameni înghiață
 Sângele 'n vine; de funduri de mare
 Un vuet lugubru pătrunde prin ceață.

Pământul se clatină, tot cerul tremură
 Inima plânge și 'nceată de-a bate
 Oprită de groaza, ce lumea 'npresură;
 Ear vechiul cătun în flacări se sbate.

Răsună Carpații și stânci de granit
 Răstoarnă la vale orcanul turbat,
 Aruncă din creștet castelu' nvechit;
 Bordeiu din luncă e 'n colb îngropat.

Un fulger — harapnic — urmat de un tunet,
 Ce lumea 'ngrozește, despică un brad,
 Pădurea s'aprinde și arde cu vuet
 Copacii și fagii în trosnete cad.

Deodată din nori descinde năprasnic
 Vîrtejul de ploae, pămîntu-i o mare
 De apă, ce curge ș'alunecă grabnic;
 Creștinul se roagă, imploară iertare.

Orcanul s'oprește și ploaia 'ncetează,
 Din Ceruri răsare Apolo cel falnic,
 Pe plaiu vînatul gizele vînează
 Pe lunci copilașii se joacă sburdalnic.

Volcu Nițescu.

Ioan Artemie Anderco.

(Continuare).

Astfel ori în cătrău pornește omul din Sighet pe ape în sus, pe văile, cari se varsă de-a stînga în Tisa, pretutindenea găsește popor românesc, un popor mîndru, cu port original românesc, ca în Moldova, cu un graiu dulce plin de arhaizme splendide și de idiotizme, cari au incrementat ceva din vechea glorie boerească a țării. Acești țărani, altfel mai toți nobili, când se întîlnesc și dau în vorbe, se întitulează, nu ca pe la noi «frate», ori «vecine», ci «*boierule*». «Ce faci boierule? Ce-ți face boierea, coconii?» Și ascultându-i, cum povestesc în graiul lor viu și colorat, deși sunt cam abătuți: ți-se pare că ai ajuns, să trăiești cu o sută două de ani înapoi și guști cu auzul graiurile străbunilor, cari ni-s'au păstrat doar în cronici și în vechile cărți bisericești. Dar

peste stratul acesta sănătos de viață veche, boierească-țărânească, s'a revărsat în cursul vremilor un strat urât și urgisit, un zoiu de popor, ce curge din Galiția și innămolește toată frumseța și toată poezia — ași putea zice toată viața — acestor frați ai noștri. Cine n'a cetit cartea despre Cazari a lui Bartha, sau n'a văzut cu ochii săi stările de aci, nu-și poate face nici închipuire de realitate. Aci s'a adeverit cu totul vorba lui Eminescu: «*A umplut omida cornii*». Impresiile din Sighet le-ar mai tolera omul, pentrucă în toate orașele ne-am cam dat — mai mult, ori mai puțin — cu elementul acesta ce ne întimpină la tot pasul. Inșe, dacă ieși din oraș și mergi în sus, pe Tisa și la deal pe apa Vișeuului (un afluent mai mare al Tisei) rămâl din ce în ce mai uimit. Satul cel dintâi, de care dai din sus de Sighet, se numește Crăciunel. Cum îl vezi recunoști în el tipul satelor adevărat românești: casele de lemn învechite, îngălbenite, ruginite cu foisor lung, ridicat pe niște stilpi ciopliți cu măiestrie și încrestați frumos. Te surprinde însă, că pe stradă nu vezi nici un Român, — dimpotrivă întâlnești o ciurdă de copii murdari cu plete inelate și potrivite la urechi ca niște cercei, și afli în urmă că în acest sat, care poartă un nume așa de creștinesc și în aceste case, cari au o înfățișare așa de românească nu e un singur Român, — tot Crăciu-

Răvaș dela Blaj.

Ziua de Trei-Sfinți a fost pentru Blaj o zi de bucurie curată și de jale adîncă tot odată. Tinerii studenți așteptau cu neastîmpăr să-și vadă reușita ședinței lor publice, pe care o țin în fiecare an în ziua Sfinților patroni ai școlilor ce-i adăpostesc, și poate și mai mult erau înviorați așteptând petrecerea lor de sara, ce se dă din acelaș prilej. Dar din etajul vechiului gimnasiu steagul negru, bătut de vîntul aspru, opria în loc pe trecători, și mai ales băeții de școală, auzind că cine a murit, se întrebau: »cine a fost acela?«. Octogenarul canonic *Ioan V. Russu*, în timpul scurt cât a stat la Blaj, în urma bătrînețelor sale înaintate, cu amintirile luptelor și străduințelor mari ce avuse să le ducă în stăruitoarea și harnica sa activitate, nu își prea lăsa chilia. — Dar clopotele vechi ale catedralei, trezite din amotîrea lor de aramă, îl plîngeau ca pe un cunoscut din vechea, însuflețita, curata generație românească, — care nu știu când se va mai reîntoarce.

Ședința studenților a fost frumoasă, — cântări însă și muzică puțină, un singur punct, luând afară marșul dela început și dela sfîrșit. Președintele societății N. Agârbicean în disertație vorbește de curentul pornit de școlile din Blaj, de vechii dascăli, buni și mari Români, cari au fost gloria acestor școli. Un fel de rîvnire duioasă pentru sîrbarea unui iubileu vrednic de vîrsta strălucită a acestor focare de cultură națională — trecea prin întreagă manifestația tinerului student. S'a declamat »*Sentinelă*« bardului dela Mircești, — o veche însuflețire din bîrîni, un patriotism în care, fără îndoială e multă paradă. Ion Maxer, care a spus-o, e declamator bun. Asemenea s'au spus poezii din germăna și maghiară, ear din latină și greacă s'au ales, — și foarte bine s'a făcut, — bucăți din Sf. Părinți a căror sîrbătoare era.

În sfîrșit Excelenția Sa Metropolitul a ținut o vorbire foarte frumoasă și plină de sfaturi bune. A spus că știința și cultura adevărată nu e numai din carte, ci și din auz, dela mamă, dela dascăli, dela mediul în care trăiește cineva. În special a insistat asupra creșterii, ce mamele trebuie să le dee fiilor săi — creștere cu adevărat creștină.

Înmormîntarea canonicului Ion V. Russu s'a făcut Luni după amiază. Dase o viforită cumplită. De cu noapte a început să ningă, și un vînt aspru, fura zăpada de pe coperișe. Totuși tinerimea studioasă întreagă a luat parte la înmormîntarea bunului și înflăcărătului bătrîn, cel ce fuse candidat și la scaunul de metropolit. Sicriul a fost adus de teologi în catedrală, unde s'a ținut prohodul, pontificînd Ex. Sa Metropolitul. Corul teologilor a dat cântările jalnice. Predica a rostit-o canonicul Dr. Isidor Marcu, arătînd că adormitul în Domnul a fost pătruns în toată viața sa de un spirit adevărat creștinesc și românesc. Și nu era de lipsă să te convingă în vorbirea aceasta cuvintele alese, căci te convingeau faptele vrednicului bărbat înșirate de Dr. Marcu, de și nu toate, căci dacă ar fi fost să se spună pe toate, cum spune însuși oratorul, ar fi trebuit să scrie o carte întreagă.

Au fost la înmormîntare fiul răposatului, Dr. Russu din Sibiu, protopopul gr.-cat. tot de acolo, și vr'o câți-va preoți din tractul vechii cetăți săsești.

Dzeu să-l odihnească cu aleșii săi. **Rap.**

nelul e jidovesc. Românii cari au făcut aceste case și cari au apărut de multe ori cu sângele lor acest sat din drumul țării, din drumul Tătarilor, au dispărut ca prin farmece pentru că drumul Tătarilor astăzi e drumul Jidanilor, — și în fiecare căsuță românească de lângă drum, astăzi e sau crijmă sau dughian, sau atelier de măestrie jidovesc. Și pe drumul de țară tot ce mișcă și aleargă, cară și cărauși cu mărfuri și fără mărfuri — tot e jidovesc; de abia vezi câte un Român năcăjit, care par'că s'a rătăcit prin aceste locuri, ce înseamnă calea pustirii neamului lui.

Acolo, unde Vișeuul își varsă undele în Tisa și unde Tisa își strîmtează tot mai tare alvia, pentru că se încep munții stîncoși și romantici, este o stațiune de tren. Când am plecat cu Dr. Florantin Mihályi, ca să mergem la Borșa, la această stațiune ne-am dat jos din tren, pentru că să continuăm drumul cu trăsura. Dacă n'ar fi fost comandată anume din ziua premergătoare o trăsura din Sighet, am fi rămas în drum, pentru că era — Sâmbătă, și Jidovii țin la legea lor, nu ca creștinii.

Era o dimineață frumoasă de vară. Drumul alburii strălucea în soare ca un șerpe uriaș, care urmînd cursul Vișeuului străbătea pe lângă stînci grandioase, cari ne răcoreau cu umbra lor,

Crestături.

— **O dorință a kossuthiștilor.** Ziarul »Egyetértés« în numărul 43 dela 12 Februarie publica un articol intitulat: »Dacă am avea acum palatin« de prof. de universitate Herczegh Mihály, în care se spune, că una dintre cele mai de frunte probleme ale partidului kossuthist e reîntroducerea palatinatului în Ungaria. (Palatinul era mai de mult cel dintâi funcționar al țării și servea ca mijlocitor între Rege și supuși). Părcrea d-lui Herczegh e, că reîntroducerea palatinatului e o condiție fundamentală pentru independența Ungariei. După dl Herczegh palatinul ar fi să fie ales de dietă și înaintea dietei ar avea să depună și jurămîntul oficios. Din oficiu numai atunci se poate fi depărtat, când ar comite o crimă care trebuie pedepsită cu moarte. Dreptul palatinului ar fi de a-și da cuvîntul horăritor în toate afacerile și de a putea dicta Regelui și parlamentului și țării întregi — între marginile constituției, pe care a jurat s'o păzască. Aceasta ar fi să fie problema cea mai de frunte a partidului celui mai numeros din dietă, — a partidului kossuthist. — Ori cine poate vedea, ce ar însemna un astfel de palatin. El ar fi un Rege — neincoronat. Firește, că dacă s'ar introduce, palatin ar fi să fie ales Fr. Kossuth sau Apponyi.

RĂVAȘUL CLUJULUI

— **Serata Reuniunii femeilor,** ce se va ținea Joi seara în 23 Februarie la *Hotel Central* are să fie una dintre cele mai interesante, ba va fi, ni-se pare, unica petrecere românească a Carnavalului, în Cluj.

Partea musicală va fi cu atât mai interesantă, că afară de corul tinerilor universitari, tot numai dame vor amusa publicul. D-na Ana Dr. Morariu va cânta; D-rele Elena și Alesandrina Hossu, ficele distinsului Vasile Hossu, jude la tablă, vor zice la pian și violină. O D-șoară va declama și...., dar la ce le vom spune toate înainte? —

Eată în întregime invitarea la aceasta serată:

Reuniunea »S. Maria« a femeilor române din Cluj invită la *Serata musicală* împreună cu dans ce se va da în favorul noii biserici din Cluj la 23 Februarie st. n. 1905 în sala dela »Hotel Central« din Cluj. Începutul la oarele 7^{1/2} seara. Tacsă de intrare: De persoană 3 cor. în familie 2 cor. Ofertele marinoase se vor cvita în publicitate și sunt a se adresa la cassiera, reuniunii, D-na E. Mandeal, Strada Posta-kert u. nr. 4. Comitetul aranjator: Ana A. Popp n. Lemeny, presidentă. Elena Mandeal, cassieră. Dr. Iuliu Florian, secretar. Lucreția Giurgiu, Laura Ranta, Ana Popp, Dr. E. Dăianu, protopop. Dr. Victor Poruțiu, avocat. Vasile Glajar, stud. iur. Eugen Curta, stud. med. Nicolae Zepe-neag, stud. iur. Voicu Nițescu, stud. iur. Emil Man, stud. med. Basiliu Basiota, stud. med. Iuliu Dan, stud. iur. Eugen Groze, farm. Camil Piso, stud. iur. Iuliu Russu, stud. iur.

— **»Clopote amuțite«.** În numărul trecut am arătat, că piesa teatrală predată și în teatrul din Cluj a fost aspru judecată chiar și de ziare maghiare din loc. Ne am bucurat, că șovinismul, căruia Rákossi i-a jertfit totul, n'a orbit pe bărbății intelectuali, și au putut să vadă cât de falsă este aceasta piesă. Am publicat în nrul trecut aprecierea din ziarul *Napló*. Putem adauge acum că *Napló* a luat cu bucurie notă și de articolul

și apoi se așternea iarăși pe cale o vale mai deschisă. Era o liniște absolută jur împrejur, numai noi cu trăsura turburam solemnitatea acestui Sabbath, pe care se părea că-l prăznuiește și natura. Pe drum nu întîlniam decât Jidani; mai ales bătrîni, cu barbe lungi necunosătoare de piepten, cu capul învăluit în șalurile lor rituale mergeau cu pași lini, meditînd, ca niște Beduini prin pustie. Și cum la toată cotitura de drum întîmpinam câte o figură de acestea, sinistră evlavioasă, care de care mai sîlbatică în ochi și mai fanatică în privirile cu care ne măsura, ni-se părea că suntem în Palestina și noi străinii de »goi« ni-se părea, că comitem sacrilegiu turburînd cu zgomotul nostru liniștea acestor peregrini cucernici, cari bat calea undeva spre sinagoga lehovai.

Înspre amiază sosim în *Petrova*, unde ne oprim, spre a cerceta pe Drul Bilașcu, medic în Budapesta și vîr cu gentilul meu călăuz, Dr. Florantin Mihályi. Dr. Bilașcu este un tipic Român marmatjan, figură marcantă de frumuseță bărbătească. Tatăl său, boier, țeran, e un urieș pe lângă el. După o pauză veselă în ospitala casă a Bilașteștilor, continuăm drumul prin Vișeuul-dejos și de sus și prin Moiseiu și de odată cu amurgul sării sosim în Borșa, cea din urmă comună spre Bucovina și ținta călătoriei noastre.

nostru pe care-l reproduce întreg. Dar nu numai *Napló* a osândit așa piesa »Clopote amuțite«, ci și alte foi.

»*Nemzeti Hirlap*« scria astfel în nrul dela 4 Februarie:

»Pe carul accelerat al sgomotosului reclam a sosit iute la noi piesa lui Malonyai și Rákossy, dramatisată dintr'un roman. Reclamul din loc al teatrului de semenea și-a dat toată străduința, ca să exploateze veștile bune despre noua piesă, spunînd că numai noi ardelenii putem înțelege tendența patriotică și ideile acestei opere. Ei bine; am văzut, aseară, piesa care se desfășură în lumea româno-maghiară a patriei noastre muntoase și — nu ne-am îmbetat de ea. Am auzit multe aluțiuni localnice, nume cunoscute, figuri, pe cari stăm să le cunoaștem, ne-au cam intrat și la inimă înflăcăratele vorbiri unguerești, simpatia ne înclină spre luptătorii mării cauze, dar cele auzite și văzute nu ne pot cuceri pe deplin, pentru-că nu găsim în ele nici adevărul vieții, nici oglinda fidelă a stărilor și simțirilor noastre.

...Autorii înșiși ne rețin dela motivele literare fiind-că în piesă au făcut să domineze exclusiv tendențele ascuțite. Astfel nici nu insceneză o piesă dramatică, ci dramatizează o broșură de cuprins social, care are un scop cinstit(?) șovinist, dar are un ton pătimaș de pamflet și fără gust. Actorii declamează »articoli de fond«; nu determinările și emoțiunile lor ne arată lupta, care o provoacă conflictul sentimentelor naționale, ci numai espresionile nealese, cutezate, ale vorbirilor lor apelează la inferbintarea simțimintelor noastre patriotice, la vederile noastre politice de partid.

Erupțiunile, batjocurile, vătămările sentențioase, cari sunt întreșute la adresa și spre caracterizarea lumii românești din Ardeal, la noi nu au loc tocmai pentru-că sunt așa provocatoare. Într'o perspectivă mai îndepărtată lucrurile pot apărea altfel, noi înse, de aproape, le vedem earăși altfel.

S'ar putea zice, doar, că noi nu le vedem corect, dar nu se poate pofti, ca noi să ținem de cuvîncios, de opurtun ori chiar de dorit, ca în teatrul din Cluj, sub pretext de artă, să se pertracteze chestiunea naționalităților într'un ton așa de intolerant și ațîțător, cu un colorit așa de întunecat și insultător.

— **Dela Masa studenților.** Dl *Nicolae, Buzătesan*, stud. med. abdicînd de beneficiul ce l'a avut, au fost admiși la masă, în mod excepțional doi farmaciști: *Todor Turcu* și *Romul Pop*.

— **Direcțiunea Economului** a ținut la 8 Februarie n. 1905 o ședință plenară, sub presiul d-lui *Artemiu Sarkadi*, canonic în Oradea-Mare. Au participat la aceasta ședință și membrii comitetului de supraveghiere. S'au statorit toate cele necesare pentru adunarea generală, care s'a conchemat pe 14 Martie n. În adunarea aceasta vor avea să se hotărască, pe lângă lucrurile obicnuite, și alte treburi nouă și însemnate. Între altele se propune o emisiune nouă de acțiuni, prin care capitalul social se va îndoi și se va ridica astfel la 400,000 coroane. Și în anul trecut, *Economul* în ciuda relelor ce au bîntuit, s'a desvoltat bine. Venitul curat este de peste 35,000 coroane. Pe pagina a 4-a a *Răvașului* se vîd altfel toate cifrele cari arată starea institutului.

Acî întîmpin un vechiu coleg de școală, notarul Ioan Pap Coman, care abia mă recunoaște, apoi descindem la familia Anderco, care este înrudită cu familia Mihályi. Dimineața la patru ceasuri, după planul înainte stabilit, continuăm drumul pentru a cunoaște jurul. Regiunea este din cele mai încântătoare. Trăsura cu doi călușei sprinteni zboară pe drumul bătut, pe valea Borșei în sus. La dreapta, spre răsărit se înalță Pietrosul, cel mai înalt pisc din jur, care și vara este acoperit cu o rîcoritoare manta de zăpadă, — pe la brîu e încins cu largă fâșie de brădet, vecinic verde — ear la poalele lui se întind frumoase pașiște de pășunat. Pietrosul ține în mîna lanțul de munți, ce despart Ardealul de Maramurș, lanț, ce se întinde până la celalalt pisc, al Ineului. Prin aerul proaspet al dimineții străbatem ca săgeata însoțită de murmurul vălii până ce dăm într'o pădure de brad, ce-și oglindește cetinele în oglinda unui lac artificial, anume făcut pentru a aduna apa de lipsă la plutirea din când în când a copacilor tăiați. De aci în sus drumul ne duce pe o serpentină frumoasă tot prin codru de brad, până deasupra Prislopului, culmea despărțitoare de ape între Maramurș și Bucovina, între Tisa și Siret.

(Va urma.)

Răsboiul din Asia.

De pe câmpul de luptă.

După luptele așa de nenorocite pentru Ruși, a urmat liniște pe câmpul de război. Abia s'au întâmplat niște ciocniri parțiale de foarte puțină însemnătate. În conducerea armatei rusești s'a făcut o schimbare cu rechemarea lui Gripenberg. Țarul a denumit în locul lui pe generalul Zerpitzky. Pe câmpul de luptă domnește un frig foarte mare, ceea-ce ne face să înțelegem, că luptele mari începute de Gripenberg de ce nu s'au continuat. — În 1 Februarie Rușii au atacat pasul Wantseing și li-a succedat să alunge pe Japonezi. A doua zi însă căpătând ajutor trupele japoneze și-au recăpat pozițiunea. — Generalul japonez Matsumara, care a cucerit »dealul de 203 metri«, prin care cucerire a dat lovitură de moarte Port-Arthurului și flotei rusești din port, a murit de aprindere de creier.

DE PESTE SĂPTĂMÂNĂ

Iubileul Metropolitului.

Înalt Preasfinția Sa Metropolitul nostru dela Blaj, Dr. Victor Mihalyi de Apșa, a avut la 15 Februarie, o mare zi de jubileu. Acum, la sărbătoarea »Intimpinarea Domnului« s'au împlinit treizeci de ani, de când a fost sfințit întru episcop fostul secretar al Metropolitului Vancea, pentru a lua în mână cărmuirea păstorească a diecesei de Lugoj.

»Treizeci de ani« e vreme lungă, e o epocă întreagă. Fericit bărbatul care dintr'o poziție înaltă, ca cea a sfintei episcopii, poate privi cu mulțămire asupra unei cărări de 30 ani. —

În ziua »Intimpinării Domnului« înalt Preasfințitul Domn Metropolit va fi fost împințat din multe părți cu semnele obicinuite la astfel de ocazii și cu multe urări de bine pentru viitor. Dintre toți înse timpul de azi, starea de acum a bisericii, cărmuită de Preabunul Părinte iubitor, îl va fi împințat cu cele mai serioase griji. Pentru-că astăzi chestiuni mari, ca cea a autonomiei, a congruei și altele stau asupra orizontului bisericii. De D-zeu Escelenței Sale și bisericii noastre norocul darului de ale vedea bine rezolvate.

— **Avis.** P. T. Domni, Dame și Familii, cari din ori ce pricină nu ar fi primit invitații la serata noastră, ce se va ține la 23 Febr. în »Hotel Central«, prin aceasta sunt cu toată onoarea invitați și rugați să ne spriginească în scopul ce urmărește Reuniunea noastră »S. Maria«. Cluj, la 15 Februarie n. 1905.

Ana Pop n. Lemenyi
presidentă.

— **O parte de restanțieri nu vor mai primi numărul acesta, pentru-că nu și-au renoit abonamentul. Pe viitor vom opri expedarea foii la adresa tuturor acolora cari nu vor trimite până atunci prețul abonamentului.**

— **† Ioan V. Russu.** Sâmbătă, la 11 Februarie n. tocmai în preseara zilei de sărbătoare a Blajului, și îndeosebi a școalelor lui, s'a stins viața unuia din acei bărbați ai Blajului, pe cari școlile acelea l'au scos la lumină, dintr'un sat ascuns al Dobăcei, și care în urmă, școalelor acestora și-a închinat munca celor mai rodnici ani ai vieții sale tinerești. Canonicul Russu, trăia de mulți ani în retragere, aproape ca mort pentru lumea mare; totuși moartea lui frumoasă, la vîrstă de aproape 80 ani, ne înduioșază. În ea se oglindează sfîrșitul unei epoci de entuziasm și de entusiași. Răsărit în viața publică, deodată cu anul 1848, când era de 24 ani, el s'a hrănit cu idealismul vremilor de atunci, și și l'a păstrat până la moarte. A fost profesor 13 ani; dela 1862 a fost protopop în Sibiiu, unde a stat în plină și feliurită activitate până la 1901, când s'a mutat la Blaj, denumit fiind canonic. În 1893, la alegerea de Metropolit a fost onorat cu atâtea voturi, de a intrat în ternar.

Aceasta a fost încununarea vieții sale frumoase, care nu se poate aprecia așa pe scurt.

Mulți Români, pe cari i-a învățat, ca elevi la gimnasiul de stat din Sibiiu, s'și iubească limba și neamul, îi păstrează, și îi vor păstra o dulce amintire; cu aceia împreună îi zicem și noi: În veci pomenirea lui.

Familia, căreia îi exprimăm condolențe sincere, a edat următorul anunț funebru:

Subscrișii, în numele nostru și a numeroaselor rudeni, cu inima înfrântă de durere Vă aducem la cunoștință că prea bunul nostru tată resp. socru Reverendissimul Domn Ioan V. Russu, canonic metropolit, a repausat în Domul Sâmbătă în 11 Februarie 1905 la 6½ oare p. m. în al 79-lea an al etății și al 50-lea al preoției. Osăminte mult iubitelui repausat s'au înmormântat Luni în 13 l. c. la 3 oare p. m. în cimitierul bisericii parohiale din loc. Fie-i țărîna ușoară și memoria binecuvîntată! Blaj, la 12

Februarie 1905. Dr. Octavian Russu, ca fiu. Emilia Russ n. Dr. Rațiu, ca noră.

— **† Véd. Iustina Gall,** din Săcuieu, a încetat din viață ieri. După cum aflăm, în ultimul moment, înmormântarea se va face Duminică.

— **Iubileul preoției de 50 ani,** a părintelui Grigorie Lehene din Arghiș s'a serbat la »Trei sfinți« de întreaga comună. Au fost de față: Petru Dan, paroch din Lăpu, ca delegat protopopesc, Ioan Lehene, preot în Dretea, fiul iubilantului, Ioan Mihalca, par. Arghireșului, Gavrilă Farkas, notar în Călata, cu prea stimata Dnă, Iuliu Moldovan, notar în Lăpu, cu Dna, învățătorul Paul Pușcaș, și alții. În biserică a celebrat iubilantul sf. liturgie și delegatul protopopesc a predicat. La masa de bucurie în casa iubilantului, s'au rostit toaste și s'au citit scrisorile de gratulare din multe părți, în deosebi scrisoarea P. Ven. Consistor, și a protopopului tractual, care din pricina morbului greu a fiului său, Ioachim Leo, spre cea mai mare durere a sa, a trebuit să lipsească dela frumoasa serbare.

— **† Petru Stoica,** paroch gr.-cat. în Ceanul-mare în anul al 81-lea al vieții și 56-lea al fericitei sale căsătorii și al preoției, provăzut cu Sf. Taine a adormit în Domnul în 12 Februarie la 11 ore din zi. Fie-i țărîna ușoară și memoria binecuvîntată!

— **Tuturor economilor.** Marea prăvălie c. și reg. de semințe Edmund Mauthner, după-cum aflăm, în urma tendenței slabe, a scos din valoare prețurile pentru trifoiu de soi cuprinse în catalogul seu principal dela 1 Ianuarie. Prețurile sunt acum acestea: Nr. 4. Prima primissima: 95 coroane. Nr. 4-a hochprima 93 coroane. Nr. 4-b prima 92 coroane per 50 chilogr. Aceste trei calități sunt de cea mai mare curățenie și putere de încolțire. Este în deobște cunoscut că firma Mauthner nu aduce în circulație trifoiu italian nici american, și că trifoiul liferat de firma aceasta e liber de troscoțel o adevărește oficios oficial reg. ung. de controlarea semințurilor. Reducerea aceasta de prețuri află recunoștința în cercurile economilor, pent u-că ea dovedește de nou, că Mauthner totdeauna ține în vedere interesele economilor.

— **Hymen.** Dl Popiliu Tămaș, teolog absolut și D-șoara Leontina Cherebeț, fca protopopului din Someș-Odorhei, anunță cununia lor care se va celebra la 5 Martie st. n. a. c. în biserică din Someș-Odorhei.

— **Adunarea generală a »Bihorenei«,** instituit de credit și economii în Oradea-Mare, se va ține în 25 Februarie 1905 st. n. la 10 oare înainte de amiază în localul institutului.

— **† Romulus Avram,** candidat de avocat, din Baia-mare, în vîrstă de 28 ani după un morb greu, provăzut cu Sf. Taine, și-a dat sufletul în mâinile Părintelui ceresc la 13 Februarie 1905. În veci pomenirea lui!

— **La curtea cu jurați** din Cluj s'au început de câteva zile ședințele de iarnă, în cari s'au pertractat și cauze mai însemnate. Un socialist Müller Gyula, care a atacat în foaia socialistă »Erdélyi Munkás« din Cluj preoțimea catolică, a fost absolvat. Alt socialist, Fülöp József, care a atacat miliția, a fost osândit la 2 luni temniță ordinară.

— **Acuză de omor.** În toamna anului 1904 sa întâmplat în Apahida, că păzitorul de câmp de acolo, Teodor Oltean, a prins pe o muiere cu cucuruzi de fript furați din pământ străin. Din aceasta s'a născut schimb de vorbe și sfadă între păzitor și femeie.

Bărbatul ei auzind zgomotul mare din capul satului, ieși întru ajutor femeii cu imblăcii și cu doi ficioari ai săi. Păzitorul de hotar se apără cu pușca și pe bărbatul femeii îl nimeri în coaste, dar nu de moarte.

La curtea cu jurați din 11 Februarie procurorul ceru pedepsirea lui pentru încercare de omor. Avocatul acuzatului a fost Dr. V. Poruțiu. Din încredințarea dănsului apărarea a susținut Dr. Ion Giurgiu, candidat de avocat, care în vorbirea-i de apărare arătă cu mult succes, că aci era vorba numai de apărarea justă a vieții.

Curtea cu jurați primind punctul acesta de vedere îl invinovăți pe Olteanu numai pentru delictul unei vătămări trupesti. Tribunalul l'a osândit la 5 luni temniță. Apărătorul a apelat.

— **»Roata dela Belgrad.«** În 16 l. c. s'a pertractat o cauză de agitație. Acuzat era domnul Iuliu V. Joanoviciu, redactorul responsabil al foii »Libertatea din Orăștie. Acuză se întemeia pe o poezie »Roata dela Belgrad« scrisă de V. E. Moldovan și publicată în »Libertatea«. În poezie se povestește, cum Horia s'a dus la Impăratul și i-a povestit necazurile Românilor din Ardeal.....

În aceasta procurorul a găsit agitație și a cerut în lipsa autorului pedepsirea redactorului. Dl redactor Joanoviciu, s'a prezentat fără apărător. Jurații l'au aflat vinovat și tribunalul la osândit la 1 an temniță de stat și 1000 cor. amendă, ori alte 50 de zile temniță. »Napló« din Cluj zice că sentința e prea de tot aspră.

MAI NOU

Alegerile de deputați.

La Chișineu a isbândit candidatul român Ioan Russu Șirianu; la Ceul Selagiului însă dl George Pop de Băsești a picat față cu candidatul Bornemisza. — Acum sunt 8 deputați români, așa numiți naționaliști, în dietă.

— **Situația politică** tot nu s'a limpezit. Duminica trecută Maiestatea Sa a primit în audiență pe Kossuth Ferencz, și a stat de vorbă cu el 3 sferturi de oră. Luni următoare a fost primit în audiență contele Tisza, ear acum Joi, în 16 l. c. au fost primiți Szell K. și Wekerle S. foști ministri. Hotărâre nu s'a luat. Azi, în 17 Februarie se deschide cea dintâi ședință a dietei celei noue. Președinte va fi ales Justh Gyula din partidul lui Kossuth.

CĂRȚI NOUE ȘI REVISTE

— **Cuvînt de slăvire** lui Stefan-cel-Mare, Domnul Moldovei de Ion Kalinderu — Este o cărtică foarte serbătorească, și prin cuprins, și prin înfățișarea din afară. Cuprinde discursul pe care președintele Academiei Române din București, dl Ion Kalinderu, l'a rostit, în ședința festivă a Academiei la 2 Iulie 1904. Pornind dela cuvintele cronicarului Ureche, că Stefan a domnit 47 ani și a zidit 44 mănăstiri, vorbitorul arată lucrarea menită spre pace și civilizație a marelui Domn și încheie în fine astfel:

»Din lăcașul nemuririi, din de trei ori sfântul sanctuar al păcii și al iubirii divine, unde viața e fără sfîrșit și fericirea fără turburare, Stefan și voinicii lui ne privesc, se bucură de bucuria noastră și ne spun: Munciiți, adunați comori de muncă și de iubire, pentru-ca moșia strămoșască să fie tot mai frumoasă, mai întărită și mai slăvită, și pentru-ca toți fiii neamului să fie, până la sfîrșitul veacurilor, adunați într'un singur gând și tari prin frățesca lor unire«.

618 szám.

1904. végrh.

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszéknek 1904. évi 9498 számú végzése következtében Dr. Francu Amos ügyvéd által képviselt az »Economul« hitelintézet javára Salamon Moricz, Dávid Iuon Bruzer, Dánkel Samu és Dánkel Ábrahám né ellen 2400 kor. s jár. erejéig 1904. évi szeptember hó 5-én foganatosított kielégítés végrehajtás utján le és felül foglalt és 724 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: házbeli butor, bivalyok stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kolozsvár városi kir. járásbírósa 1904-ik év V. 799/6 számú végzése folytán 2400 kor. tőkekövetelés, ennek 1903. évi november hó 10 napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltó-díj és eddig összesen 195 kor. 45 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Folyomkö községében adósok lakásán leendő eszközzésére 1905. évi február hó 27-ik napjának délelőtt 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek sükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1905. évi február hó 6 napján.

Piger János s. k.

kir. bir. végrh.

La administrația »Răvașului« se află:

Călindarul Poporului pe 1905.

Prețul 40 fil. plus porto 10 fil.

Cartea Durerii, de E. Bougaud. Prețul broșurată 1:50.

Castelul din Carpați, de Jules Verne. Broș. 1 cor. 60 fil. plus porto 10 fil.

Vechile Episcopii, de Dr. Bunea. Prețul 2 c. 50 fil. plus porto 10 fil.

Ep. P. P. Aron și D. Novacovici, de Dr. Bunea. Prețul 4 c. 50 f. plus 20 fil. porto.

Discursuri, Autonomia bis. de Dr. Bunea. Prețul 5 cor. plus 20 fil. porto.

CONVOACARE

»ECONOMUL« INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚIUNI ÎN CLUJ
își va ținea

Adunarea generală ordinară a XIX-a

în 14 Martie st. n. a. c. dimineața la 10 ore în localitatea institutului (Strada Wesselényi Miklós Nr. 26).

Obiectele adunării vor fi:

1. Raportul Direcțiunii.
 2. Raportul Comitetului de reviziune.
 3. Stabilirea Bilanțului pro 1904 și ficsarea dividendei.
 4. Duplificarea capitalului social.
 5. Esmiterea alor trei acționari pentru verificarea procesului verbal și scrutare.
 6. Ficsarea marcelor de prezență.
 7. Alegerea alor 2 membri în Direcțiune după sorțire conform statutelor.
 8. Alegerea Comitetului de reviziune pe un nou period de 3 ani.
 9. Eventuale propuneri în cadrul statutelor.
- La această adunare se invită Domnii acționari ai institutului, făcându-se atenți la dispozițiunile ȘS-lor 19 și 20 din statute.
Din ședința mixtă a Direcțiunii și a Comitetului de reviziune a »Economului« ținută în 8 Februarie 1905.

Artemiu Sarkadi m. p.,
președinte.

Basilu Podoabă m. p.,
director ezeceutiv.

Active.

Contul Bilanțului pro 1904.

Passive.

		Cor.	fil.	Cor.	fil.			Cor.	fil.	Cor.	fil.
1	Cassa în număr			30274	88	1	Capital social				
2	Bon în contul Giro			1196	69		2000 acții à Cor. 100			200000	—
3	Bon în cassa de păstrare postală			263	72	2	Fondul general de rezervă	120595	89		
4	Cambii escomptate			1458570	91	3	» special de rezervă	14038	05		
5	Imprumuturi pe obligațiuni hipotecare	216413	72			4	» de penziuni	38819	46		
	» » » cu caventi	255872	50	472286	22	5	Fond pentru zidirea unei biserici noue				
6	Edificiul institutului			66194	23		gr.-cat. în Cluj	9988	60		
7	Realități de vânzare în orașul Cluj			91472	—	6	Fondul »Alexandru Bohățiel«	1800	—	185242	—
8	» » » » provincie			29899	13	7	Depuneri spre fructificare			1345553	09
9	Cont-curent			5636	—	8	Reescompt			423808	19
10	Efecte			27800	—	9	Dividendă neridicată			384	—
11	Diverse conturi debitoare			16440	94	10	Interese anticipate pro 1905			12816	45
12	Mobilier	3634	67			11	Profit net			35502	19
	după 10% amortisare	363	47	3271	20						
				2203305	92					2203305	92

Erogate.

Contul Profitului și Perderei pro 1904.

Percepte.

		Cor.	fil.	Cor.	fil.			Cor.	fil.	Cor.	fil.
I.	Salare și bani de cuartir			13570	—	I.	Profit curat de interese			46089	37
II.	Spese					II.	Chirii și arânzi			9772	97
	de birou, imprimate, registre, porto					III.	Proviziuni diverse			8750	—
	diverse			7187	43						
III.	Dare			7989	25						
IV.	Amortizațiuni										
	10% din mobilier			363	47						
V.	Profit net			35502	19					64612	34
				64612	34						

Cluj, 31 Decemvrie 1904.

Basilu Podoabă m. p.,
director ezeceutiv.

N. Căcută m. p.,
comptabil prim.

Membrii direcțiunii:

A. Șarkadi m. p., președinte. **Dr. Dăianu** m. p., v.-președinte. **Dr. Frâncu** m. p. **Dr. Marcu** m. p. **Stefan Havași** m. p. **Iosif Onciu** m. p.

Examinând conturile de mai sus le-am aflat în conzonanță cu cărțile. — Cluj, la 8 Februarie 1905.

Tulliu Roșescu m. p. **Iosif Lissai** m. p. **A. C. Domșa** m. p. **S. Pop** m. p. **V. Drăgan** m. p. **G. Pop** m. p. **A. Mandeal** m. p.

Raportul Comitetului de reviziune.

Onorată adunare generală!

În decursul anului 1904 am ezaminat în mai multe rânduri cărțile principale și auziliare ale institutului de credit și economii: »Economul«, precum și bilanțul anului 1904, apoi contul profitului și al perderilor și am aflat, că acelea au fost conduse cu conștiențiozitate și și purtate cu toată acuratețea.

Am cercat și ne-am convins, că activele arătate în valori și efecte se află de față și în conzonanță cu registrele de contabilitate și induse în inventar.

Vă rugăm deci a primi bilanțul și a da absolutorul direcțiunii.

Proiectul direcțiunii referitor la împărțirea profitului net l'am ezaminat și-l recomandăm spre primire; prin urmare propunem să se de:

5%	dividendă acționarilor	K. 10.000—
20%	fondului de rezervă	» 5.100.44
9%	pentru scopuri filantropice, din cari	
2%	fondului pentru zid. bis. gr.-cat. din Cluj	K. 510.04
7%	împărținde prin adunarea gener presentă	» 1.785.15
		2295.19
10%	tantiemă direcțiunii	» 2550.22
4%	» directorului ezeceutiv	» 1020.08
8%	» funcționarilor	» 2040.18
5%	» comitetului de reviziune	» 1275.12
2%	» » » » membrii externi	» 510.04
5%	fondului de penziuni	» 1275.11
7%	» special de rezervă	» 1785.15
	restul de 30%	
	Supradividendă acționarilor	» 6000.—
	Fondului »Alexandru Bohățiel«,	» 200.—
	Să se transpună pe Cont nou	» 1450.66
		Total: K. 35,502.19

Cluj, la 8 Februarie 1905.

Tulliu Roșescu m. p. **A. Mandeal** m. p. **Iosif Lissai** m. p. **Vasilie Drăgan** m. p. **A. C. Domșa** m. p. **Gavrilă Pop** m. p. **Simion Pop** m. p.